

**REGIONALNA IZBA OBRACHUNKOWA
W GDAŃSKU**

RP/0441/in./26/1/2021

Gdańsk, dnia 10 czerwca 2021 r.

**Pani
Julita Jakubowska
Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy
Społecznej w Tczewie
ul. 1 Maja 8
83 – 110 Tczew**

Szanowna Pani Dyrektor,

w odpowiedzi na Pani pismo z dnia 1 czerwca 2021 r., doręczone do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku za pośrednictwem platformy *ePUAP* w tożsamej dacie, dotyczące problematyki związanej z naliczaniem odsetek od zaległych należności z tytułu: odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej, wydatków na świadczenia z pomocy społecznej, opłat określonych przepisami ustawy o pomocy społecznej oraz nienależnie pobranych świadczeń, uprzejmie wyjaśniam, co następuje.

We wstępie wskazać należy, że zasady zwrotu wydatków poniesionych w związku z udzieloną pomocą społeczną reguluje przepis art. 104 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. *o pomocy społecznej* (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.). Zwrot dotyczy trzech rodzajów należności, tj.:

- 1) wydatków poniesionych na świadczenia,
- 2) opłat określonych w ustawie o pomocy społecznej,
- 3) nienależnie pobranych świadczeń.

Ustęp 3 wyżej powołanego przepisu stanowi z kolei, że obowiązek zwrotu należności musi być ustalony w decyzji administracyjnej, w której konkretyzuje się wysokość należności oraz termin jej zwrotu. Zwrócić przy tym należy uwagę, że ani przepis art. 104 ustawy *o pomocy społecznej*, ani pozostałe przepisy tej ustawy nie regulują kwestii pobierania odsetek od ww. należności.

W tym miejscu – w ocenie tut. Izby – zasadnym pozostaje odwołanie się do trafnego poglądu wyrażonego w wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z dnia 23 listopada 2010 r. (sygn. akt II SA/Kr 1100/10), w którym to orzeczeniu jednoznacznie stwierdzono, że w systemie prawa polskiego nie istnieje generalny obowiązek zapłaty odsetek w każdym przypadku istnienia zobowiązania pieniężnego, lecz niezbędna jest ku temu wyraźna podstawa prawna (podobnie - Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu w wyroku z dnia 19 stycznia 2011 r., sygn. akt IV SA/Po 834/10).

Mając zatem powyższe na względzie oraz fakt, że przepisy ustawy *o pomocy społecznej* nie zawierają ku temu wyraźnej podstawy, niedopuszczalnym pozostaje naliczanie odsetek od należności, o których mowa w art. 104 tej ustawy.

Zdaniem Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku nie wydaje się również zasadne poszukiwanie podstaw prawnych do naliczania odsetek od ww. należności w przepisach ogólnych z zakresu egzekucji administracyjnej oraz w przepisach ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. *o finansach publicznych* (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r. poz. 305), albowiem sprawy zwrotu należności z zakresu

pomocy społecznej regulowane są przepisami szczególnymi (ustawą *o pomocy społecznej*) i te powinny znaleźć pierwszeństwo zastosowania.

Na podobnym stanowisku stanęła Regionalna Izba Obrachunkowa w Warszawie, która w piśmie z dnia 14 lutego 2013 r. (WA.023.8.2013) zauważyła, że – z uwagi na szczególny charakter regulacji zawartych w ustawie *o pomocy społecznej* (*lex specialis*) – nie sposób przyjąć, iż do należności, o których mowa w ww. regulacji prawnej może mieć zastosowanie, także w zakresie naliczania odsetek, mający charakter ogólny przepis art. 67 ustawy *finansach publicznych*, który stanowi *lex generalis* w stosunku do przepisów ustawy *o pomocy społecznej*.

Dodatkowo należy zwrócić uwagę, że przepis art. 67 ustawy *o finansach publicznych*, do spraw dotyczących należności, o których mowa w art. 60 tej ustawy, nakazuje wyłącznie odpowiednie stosowanie przepisów działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. *Ordynacja podatkowa* (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r. poz. 1320 z późn. zm.). Zatem, ze względu na obowiązek jedynie „odpowiedniego” stosowania przepisów ustawy – *Ordynacja podatkowa*, wyżej powołany przepis ustawy *o finansach publicznych* nie może stanowić samodzielnej podstawy do stosowania *Ordynacji podatkowej* w zakresie spraw nieuregulowanych w ustawie *o pomocy społecznej*.

Wobec powyższego należy przyjąć, że brak stosownej regulacji w zakresie naliczania odsetek w przepisie art. 104 ustawy *o pomocy społecznej* nie jest kwestią przypadku, lecz celowym zabiegiem racjonalnego ustawodawcy.

Za powyższą koncepcją opowiedziała się również Najwyższa Izba Kontroli, która w jednym z raportów pokontrolnych wśród nieprawidłowości wymieniła naliczanie odsetek od nieterminowo wpłaconych opłat za pobyt w mieszkaniu chronionym. Zdaniem Najwyższej Izby Kontroli naliczenie odsetek nie powinno mieć miejsca, ponieważ art. 104 ustawy *o pomocy społecznej* nie przewiduje takiej możliwości (*vide*: Wystąpienie pokontrolne, Najwyższa Izba Kontroli, Departament Administracji Publicznej, KAP.410.004.02.2018, P/18/005, s. 3 i 7).

Z wyżej powołanych względów, zdaniem tut. Izby, stanowisko przedstawione we wniosku z dnia 1 czerwca 2021 r. należy uznać za prawidłowe.

Jednocześnie pragnę podkreślić, że jest to jedynie stanowisko Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku, która nie posiada uprawnień do dokonywania powszechnie obowiązującej wykładni przepisów prawa.

Z poważaniem

Signature Not Verified

Dokument podpisany przez Luiza
Budner - Iwanicka, RIO w
Gdańsku
Data: 2021.06.10 10:08:17 CEST

Luiza Budner - Iwanicka
Prezes
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Gdańsku

Do wiadomości:

- 1) członkowie Kolegium w/m,
- 2) Wydział Kontroli Gospodarki Finansowej w/m,
- 3) Wydział Informacji, Analiz i Szkoleń w/m.

Publikacja:

Biuletyn Informacji Publicznej Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku.